SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:802

av Matilda Ekeblad och Magdalena Hermelin (båda M)

Värnande av äganderätten vid genomförandet av EU:s naturrestaureringsförordning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att genomförandet av EU:s naturrestaureringsförordning sker med respekt för äganderätten, med proportionerliga åtgärder och utan omotiverade begränsningar av pågående markanvändning, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har höga ambitioner när det gäller att värna naturen och den biologiska mångfalden. Ett långsiktigt hållbart brukande av mark och vatten är en viktig del av detta arbete. Samtidigt är en stark och förutsebar äganderätt en grundläggande förutsättning för ett fungerande jord- och skogsbruk, för investeringar och för människors möjlighet att ta ansvar för sin egendom.

EU naturrestaureringsförordning innebär nya krav på medlemsstaternas arbete med att restaurera natur och förbättra ekosystemens tillstånd. Hur dessa krav omsätts i nationella åtgärder kommer att få betydelse för markägare och företag i hela landet. Det är därför viktigt att det svenska genomförandet präglas av proportionalitet, rättssäkerhet och respekt för nationella förutsättningar.

Åtgärder som syftar till att förbättra naturvärden bör i första hand bygga på samverkan, frivillighet och positiva incitament. Markägare och brukare har ofta stor kunskap om de lokala förhållandena och om vilka åtgärder som kan ge verklig effekt. Det bör också säkerställas att genomförandet inte leder till mer långtgående begränsningar av pågående markanvändning än vad som är nödvändigt för att uppfylla förordningens krav. Om offentliga beslut medför betydande inskränkningar i möjligheten att bruka mark måste frågor om ersättning och ekonomiska konsekvenser hanteras på ett tydligt och rättssäkert sätt.

Vid utformningen av nationella restaureringsåtgärder bör hänsyn tas till jord- och skogsbrukets betydelse för sysselsättning, landsbygdsutveckling, råvaruförsörjning och livsmedelsberedskap. Naturvård och aktivt brukande behöver inte stå i motsats till varandra. Många värdefulla naturmiljöer är tvärtom beroende av fortsatt bete, odling och annan mänsklig skötsel. Ett framgångsrikt genomförande av naturrestaureringsförordningen förutsätter därför att miljönytta, äganderätt och möjligheterna till fortsatt produktion vägs samman.

Sverige bör använda det nationella handlingsutrymme som förordningen medger för att nå goda miljöresultat utan onödiga ingrepp i markägarnas rättigheter eller i den svenska produktionsförmågan.

Matilda Ekeblad (M) *Magdalena Hermelin (M)*